

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน

กันยายน 2567

แผนการใช้ที่ดินตำบลไพรโสภา

อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

กรมพัฒนาที่ดิน

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72(1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาย่างยั่งยืนโดยแผนการใช้ที่ดินตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัด สุราษฎร์ธานี ได้นำแนวคิดของFAO แกะไขเป็น องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 และ สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณา ภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และ สังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่าน กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-5

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-3
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	อ-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566	2-8
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566	2-9
3-1	สมบัติดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	3-5
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	5-4
6-1	แผนการใช้ที่ดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	6-4
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572	7-5
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-7
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-9

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-1
2-2	กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-7
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	3-7
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4-4
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4-6
6-1	แผนการใช้ที่ดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	6-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1)วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้ บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและหัตถภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ เช่น ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

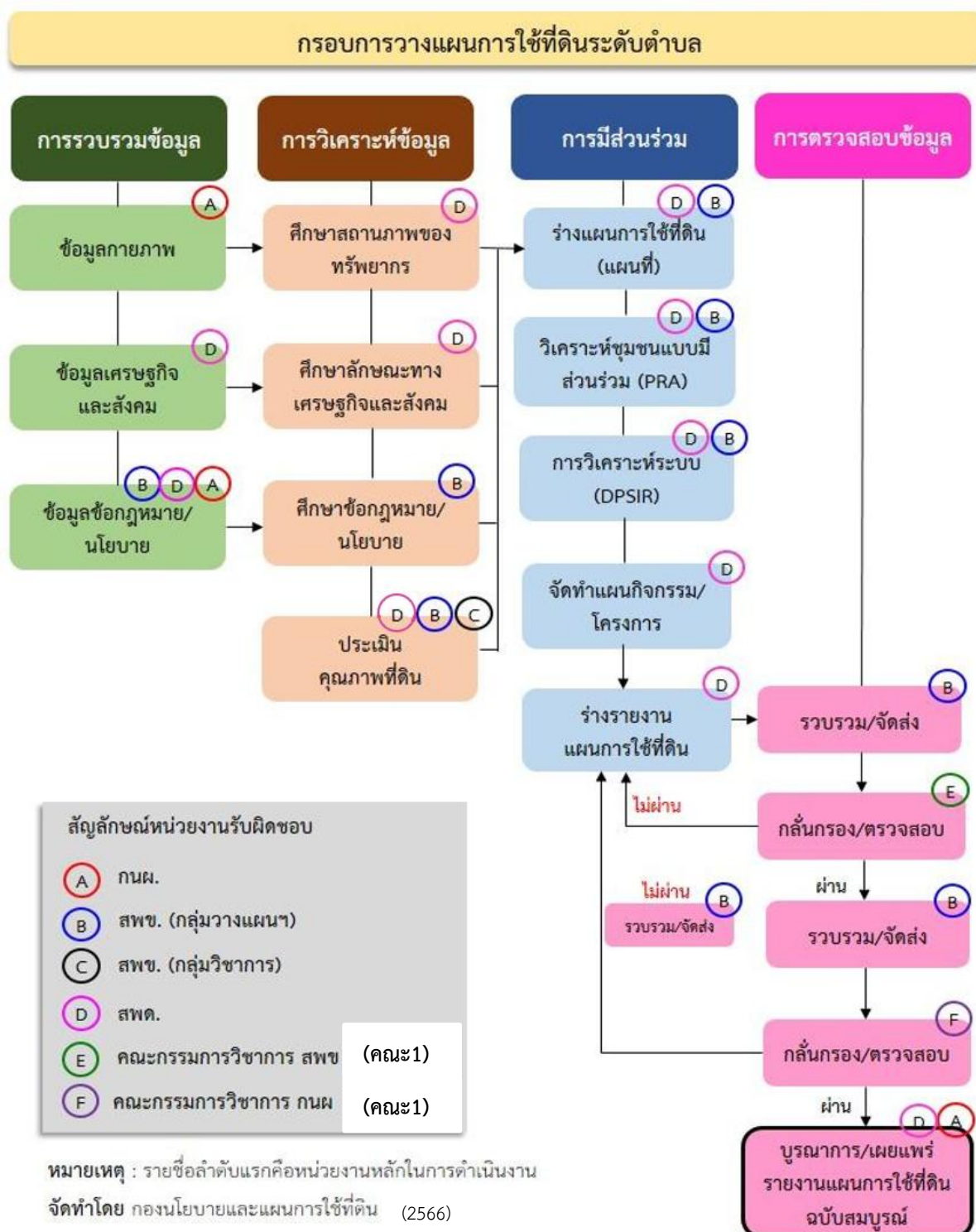

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“คุณภาพชีวิตได้รับการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานครอบคลุมทุกพื้นที่ บริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจที่ดี มีสิ่งแวดล้อมสวยงาม” (องค์การบริหารส่วนตำบลไพรโสภา,2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

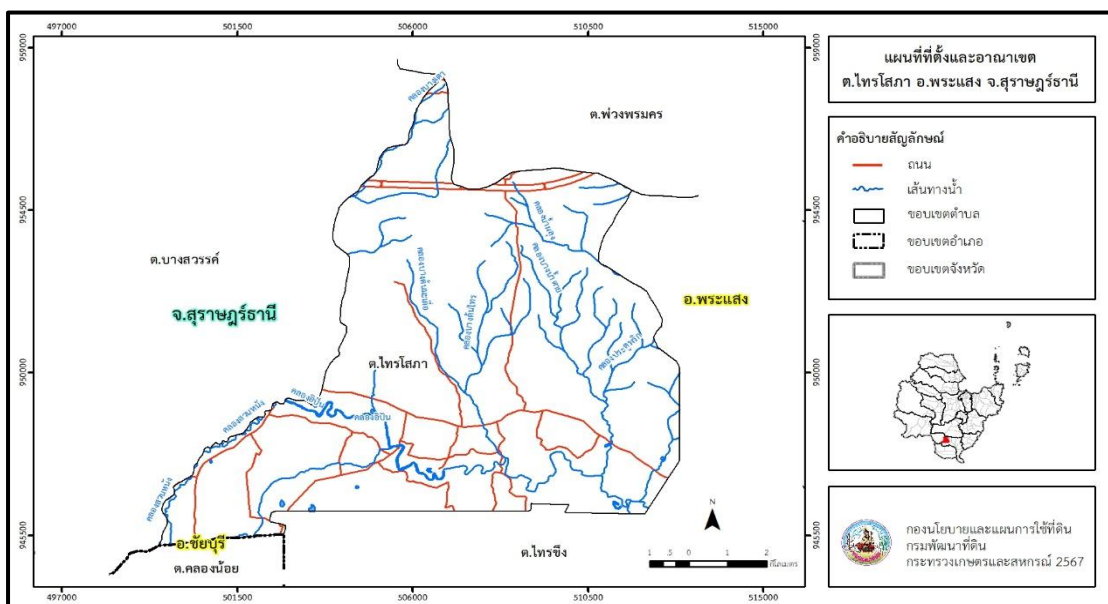
บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอพระแสง มีพื้นที่ประมาณ 89.17 ตารางกิโลเมตร หรือ 55,730 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบางสวรรค์ ตำบลพ่วงพรมคร อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลคลองน้อย อำเภอชัยบุรี ตำบลไทรซิง อำเภอพระแสงจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลไทรซิง อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านประตูปริก	หมู่ที่ 5 บ้านย่านตะเคียน
หมู่ที่ 2 บ้านบนควน	หมู่ที่ 6 บ้านราษฎร์พัฒนา
หมู่ที่ 3 บ้านบางพา	หมู่ที่ 7 บ้านควนโชคชัย
หมู่ที่ 4 บ้านต้นไทร	หมู่ที่ 8 บ้านคลองกลาง

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน เนินเขา และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่ภูเขาที่มีความสูงประมาณ 100-500 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง มีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่านโดยมีคลองที่สำคัญ เช่น คลองอิปัน คลองสวนหนัง คลองน้ำก้อน คลองน้ำผูลุง คลองบางต้นไทร ห้วยทรายขาว

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) พบว่า ตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.5 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.8 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,032.3 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 164 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนพฤศจิกายนมีปริมาณฝน 383.6 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 19 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537 – 2566) ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงกลางเดือนมกราคม (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

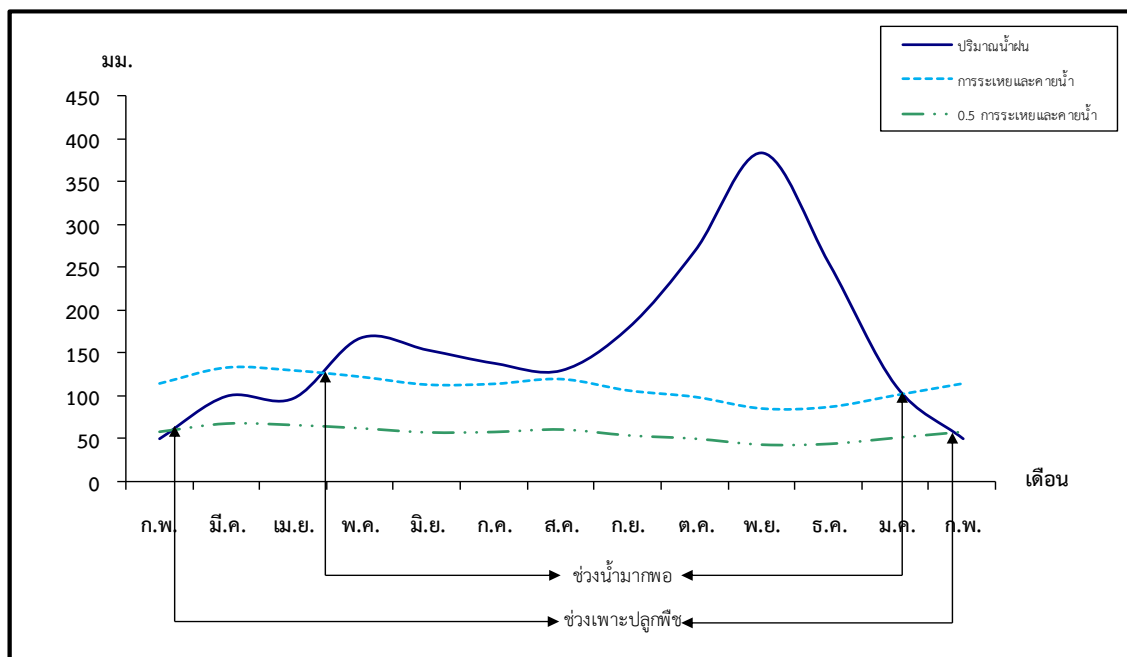
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	21.8	30.7	25.8	85.0	111.1	9.2	100.8	91.4
ก.พ.	21.7	32.2	26.6	80.0	49.8	4.8	114.5	45.8
มี.ค.	22.4	33.8	27.5	79.0	99.5	6.0	133.3	83.7
เม.ย.	23.4	34.5	28.1	80.0	97.0	8.9	129.9	81.9
พ.ค.	24.0	34.0	27.8	83.0	167.4	16.5	122.5	122.6
มิ.ย.	23.8	33.3	27.6	82.0	153.4	14.7	113.1	115.7
ก.ค.	23.9	32.9	27.5	82.0	137.9	15.8	114.1	107.5
ส.ค.	23.6	33.0	27.4	81.0	129.5	15.5	119.7	102.7
ก.ย.	23.4	32.4	26.9	84.0	179.2	18.1	106.2	127.8
ต.ค.	23.3	31.6	26.5	87.0	269.8	20.6	98.6	152.0
พ.ย.	22.9	30.6	26.1	89.0	383.6	19.3	84.9	163.4
ธ.ค.	22.3	30.3	25.8	87.0	254.1	15.1	86.8	150.4
เฉลี่ย	23.0	32.4	27.0	83.3	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,032.3	164.5	1,324.2	1,344.9

หมายเหตุ : ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หมายเหตุ : ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 893 ไร่ หรือร้อยละ 1.61 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 54,028 ไร่ หรือร้อยละ 96.95 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 53,830 ไร่ หรือร้อยละ 96.59 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม

2) ไม้ผล มีเนื้อที่ 198 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุเรียน ไม้ผลผสม ทุเรียน/กล้วย

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 417 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบ สมบูรณ์ ป่าไม้ผลัดใบรกร้างสภาพฟื้นฟู

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 251 ไร่ หรือร้อยละ 0.45 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา หนอง บึง ทะเลสาบ

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 141 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชหญ้าธรรมชาติ พืชหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

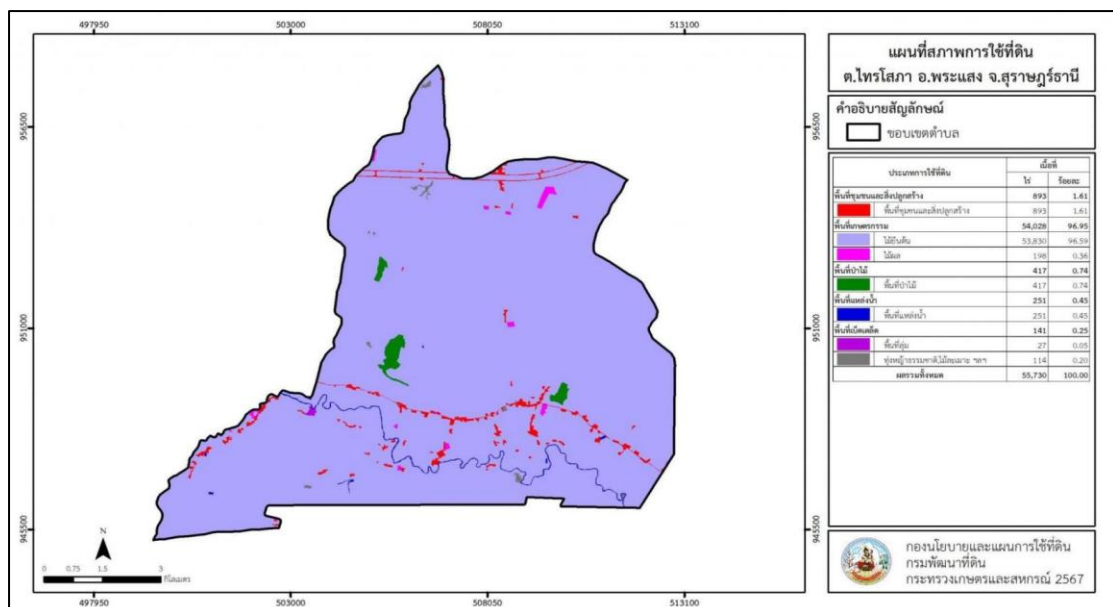
หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	893	1.61
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	642	1.15
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	44	0.08
U405	ถนน	204	0.37
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	3	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	54,028	96.95
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	83	0.15
A302	ยางพารา	28,767	51.62
A302/A411	ยางพารา/กล้วย	17	0.03
A303	ปาล์มน้ำมัน	24,898	44.68
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน/กล้วย	53	0.09
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	12	0.02
A401	ไม้ผลผสม	74	0.13
A403	ทุเรียน	94	0.17
A403/A411	ทุเรียน/กล้วย	23	0.04
A404	เงาะ	3	0.01
A411/A422	กล้วย/มะนาว	4	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	417	0.74
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	69	0.12
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	348	0.62
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	141	0.25
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	57	0.10
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	57	0.10

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M201	พื้นที่ลุ่ม	27	0.05
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	251	0.45
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	224	0.40
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	9	0.02
W202	บ่อน้ำในไร่นา	18	0.03
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	642	1.15
ผลรวมทั้งหมด		55,730	100.00

รูปที่ 2-3 แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลไพรโสภามีประชากร 6,191 คน แยกเป็นชาย 3,166 คน เป็นหญิง 3,025 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 69.43 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,498 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่เข้ามาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,192 ครัวเรือน หรือร้อยละ 47.72 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,306 ครัวเรือน หรือร้อยละ 52.28 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลไพรโสภา	2,498	3,166	3,025	6,191
หมู่ที่ 1 ประตูปลิท	240	313	298	611
หมู่ที่ 2 บนครวน	296	326	299	625
หมู่ที่ 3 บางพา	374	460	456	916
หมู่ที่ 4 ต้นไพร	321	374	356	730
หมู่ที่ 5 ย่านตะเคียน	329	500	465	965
หมู่ที่ 6 ราษฎร์พัฒนา	549	711	663	1,374
หมู่ที่ 7 ควนโคกชัย	130	151	155	306
หมู่ที่ 8 คลองกลาง	259	331	333	664

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,498	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่เข้ามาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,192	47.72
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,306	52.28

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 55,730 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,498 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 22.31 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 54,028 ไร่ หรือร้อยละ 96.95 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 45.33 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,192 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรรมมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2565 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 215,834 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 72,007 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 157,455 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 52,531 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 58,379 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 19,477 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-4

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลไพรโสภา อำเภอยะแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 76 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 29,452 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 358 ไร่

2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 2,828 ไร่

3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 14,624 ไร่

4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 37,920 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลไพรโสภา มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,032.3 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในพื้นแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลไพรโสภา มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองน้ำก้อน คลองน้ำสูง คลองบางต้นไทร คลองบางต้นมะเดื่อ คลองบางเตา คลองบางน้ำตาย คลองบางน้ำเย็น คลองประตูปริก คลองยวน คลองสวนหนัง คลองอิปัน และห้วยทรายขาว

3.2.3 น้ำใต้ดิน จากฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพบว่า ตำบลไพรโสภา มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 70 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2566)

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 31 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ดอน มี 31 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน AC-mw,col-sIA ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,527 ไร่ หรือร้อยละ 2.74 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIB ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,583 ไร่ หรือร้อยละ 2.84 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Fd-sIB ชุดดินฝั่งแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 300 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Fd-sID ชุดดินฝั่งแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,261 ไร่ หรือร้อยละ 2.26 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Kh-sIB ชุดดินคอหงษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Kh-sIB/d4c ชุดดินคอหงษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และพบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 100-150 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 574 ไร่ หรือร้อยละ 1.03 ของเนื้อที่ตำบล

- 7) หน่วยแผนที่ดิน Kh-mw-sIA ดินคอหงษ์ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 260 ไร่ หรือร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Kh-mw-sIB ดินคอหงษ์ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 13 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Km-sIC ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,176 ไร่ หรือร้อยละ 7.49 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Km-sIC/d4c ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ และพบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 100-150 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 1,159 ไร่ หรือร้อยละ 2.08 ของเนื้อที่ตำบล
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Km-sID ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 831 ไร่ หรือร้อยละ 1.49 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Km-md-sIC ดินคลองท่อมที่เป็นดินลึกลับปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 945 ไร่ หรือร้อยละ 1.70 ของเนื้อที่ตำบล
- 13) หน่วยแผนที่ดิน Km-md-sICD ดินคลองท่อมที่เป็นดินลึกลับปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 225 ไร่ หรือร้อยละ 0.40 ของเนื้อที่ตำบล
- 14) หน่วยแผนที่ดิน Km-md-sIB ดินคลองท่อมที่เป็นดินลึกลับปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,625 ไร่ หรือร้อยละ 4.71 ของเนื้อที่ตำบล
- 15) หน่วยแผนที่ดิน Km-md-sIC ดินคลองท่อมที่เป็นดินลึกลับปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 923 ไร่ หรือร้อยละ 1.66 ของเนื้อที่ตำบล
- 16) หน่วยแผนที่ดิน Nat-sIC ชุดดินนาทวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 267 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของเนื้อที่ตำบล
- 17) หน่วยแผนที่ดิน Pto-sIC ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 360 ไร่ หรือร้อยละ 0.65 ของเนื้อที่ตำบล
- 18) หน่วยแผนที่ดิน Pto-sID ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 140 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่ตำบล
- 19) หน่วยแผนที่ดิน Pto-sIE ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,208 ไร่ หรือร้อยละ 2.17 ของเนื้อที่ตำบล
- 20) หน่วยแผนที่ดิน Rg-sIE ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 643 ไร่ หรือร้อยละ 1.15 ของเนื้อที่ตำบล
- 21) หน่วยแผนที่ดิน Ro-sIA ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8,138 ไร่ หรือร้อยละ 14.60 ของเนื้อที่ตำบล

22) หน่วยแผนที่ดิน Sw-sIA ชุดดินสวี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,083 ไร่ หรือร้อยละ 9.12 ของเนื้อที่ตำบล

23) หน่วยแผนที่ดิน Sw-sIB ชุดดินสวี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 751 ไร่ หรือร้อยละ 1.35 ของเนื้อที่ตำบล

24) หน่วยแผนที่ดิน Sw-sIC ชุดดินสวี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,743 ไร่ หรือร้อยละ 3.13 ของเนื้อที่ตำบล

25) หน่วยแผนที่ดิน Te-sIB ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,524 ไร่ หรือร้อยละ 2.73 ของเนื้อที่ตำบล

26) หน่วยแผนที่ดิน Te-sIB/d4c ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และพบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 100-150 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 11,395 ไร่ หรือร้อยละ 20.45 ของเนื้อที่ตำบล

27) หน่วยแผนที่ดิน Te-md-sIB ดินท่าแซะที่เป็นดินลิกปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 406 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของเนื้อที่ตำบล

28) หน่วยแผนที่ดิน Te-md-sIC ดินท่าแซะที่เป็นดินลิกปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,554 ไร่ หรือร้อยละ 4.58 ของเนื้อที่ตำบล

29) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-sIA ดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 448 ไร่ หรือร้อยละ 0.80 ของเนื้อที่ตำบล

30) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-sIA/d4c ดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และพบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 100-150 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 892 ไร่ หรือร้อยละ 1.60 ของเนื้อที่ตำบล

31) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-sIB ดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,523 ไร่ หรือร้อยละ 4.53 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 1,250 ไร่ หรือร้อยละ 2.24 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินตื้น มีเนื้อที่ 643 ไร่ หรือร้อยละ 1.15 ของเนื้อที่ตำบล คือ ชุดดินระนอง (Rg)

แผนการใช้ที่ดินตำบลไพรโสภา อำเภอยะแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอยะแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยแผนที่ดิน	ความ ลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัว เบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึก ของ ชั้นจาโร ไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-mw,col-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	1,527	2.74
AC-wd,col-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	1,583	2.84
Fd-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	300	0.54
Fd-slD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,261	2.26
Kh-mw-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	260	0.47
Kh-mw-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	13	0.02
Kh-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	3	0.01
Kh-slB/d4c	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	574	1.03
Km-md-sclC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	945	1.70
Km-md-sclD	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	225	0.40
Km-md-slB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,625	4.71
Km-md-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	923	1.66
Km-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	4,176	7.49
Km-slC/d4c	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,159	2.08
Km-slD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	831	1.49
Nat-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	267	0.48
Pto-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	360	0.65
Pto-slD	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	140	0.25

แผนการใช้ที่ดินตำบลไพรโสภา อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

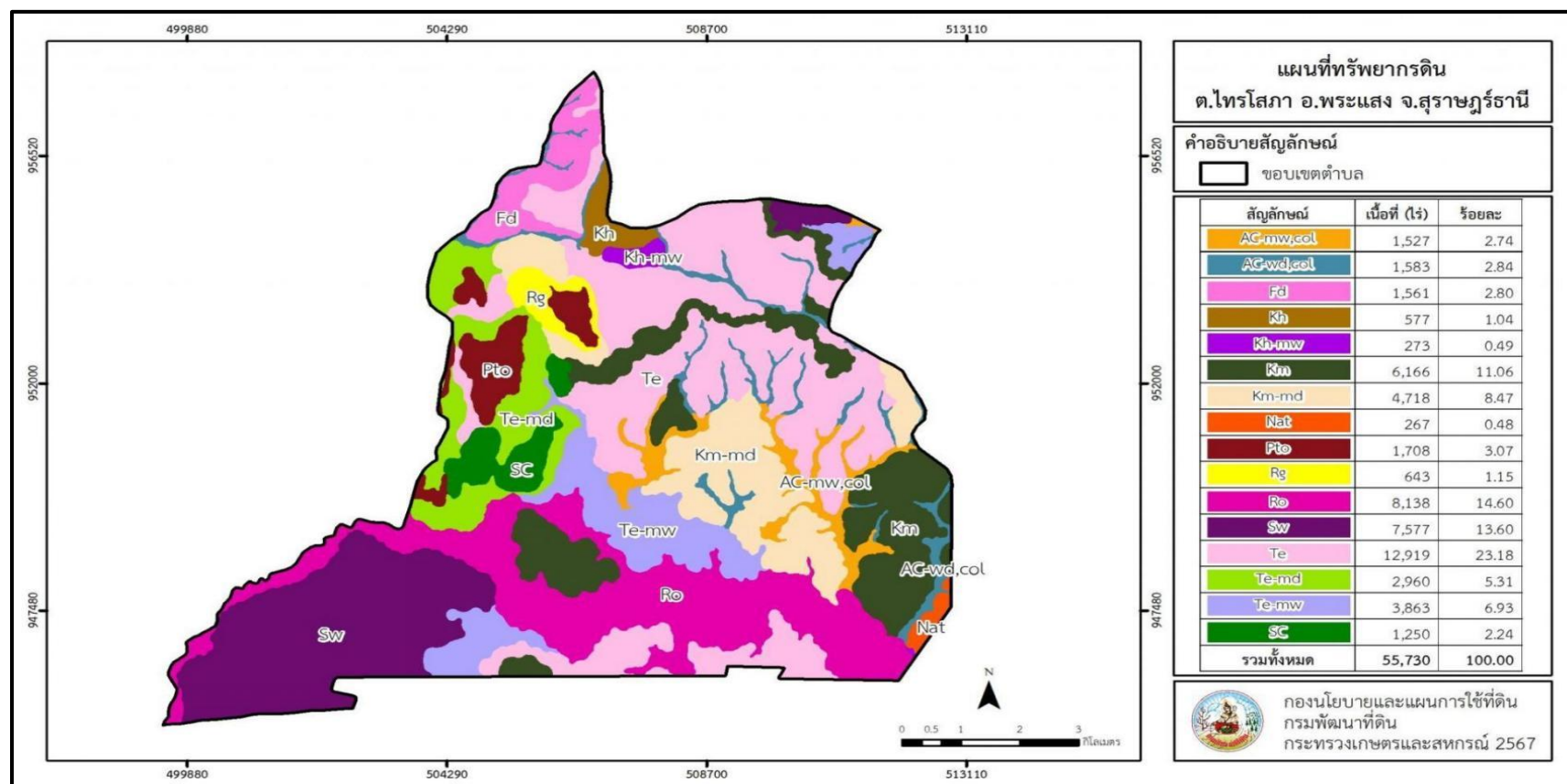
หน่วยแผนที่ดิน	ความ ลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัว เบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความ ลึกของ ชั้นจาโร ไซต์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Pto-slE	20-35	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,208	2.17
Rg-gslE	20-35	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	643	1.15
Ro-slA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	8,138	14.60
Sw-slA	0-2	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	5,083	9.12
Sw-slB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	751	1.35
Sw-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	1,743	3.13
Te-md-slB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	406	0.73
Te-md-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,554	4.58
Te-mw-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	448	0.80
Te-mw-slA/d4c	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	892	1.60
Te-mw-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,523	4.53
Te-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,524	2.73
Te-slB/d4c	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	11,395	20.45
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,250	2.24
รวมทั้งหมด											55,730	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลไพรโสภา คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่
- 3) พื้นที่น้ำท่วมและแล้งซ้ำซาก
- 4) ปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 5) ราคาผลผลิตผันผวน

4.1.2 ความต้องการของชุมชนและเกษตรกร ตำบลไพรโสภา มีความต้องการ 4 ประการ คือ

- 1) การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกร
- 3) แก้ปัญหาน้ำท่วมขัง
- 4) เพิ่มพื้นที่เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 7 ประการ คือ

- 1.1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 1.2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 1.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร บางพื้นที่น้ำท่วมขัง
- 1.4) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- 1.5) การลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
- 1.6) องค์ความรู้ของเกษตรกร
- 1.7) โรคและแมลง

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกร

- 2.3) จัดหาแหล่งน้ำ
- 2.4) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันและยางพารา
- 2.5) อนุรักษ์การไหลบ่าของน้ำเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน
- 3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 7 ประการ คือ
 - 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
 - 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร
 - 3.3) พืชที่ปลูกได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมและภัยแล้ง
 - 3.4) เกษตรกรต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการจัดการดินและปุ๋ย
 - 3.5) บางพื้นที่มีการระบาดของโรคและแมลง
 - 3.6) ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
 - 3.7) พื้นที่ป่าไม้ลดลง
- 4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 5 ประการ คือ
 - 4.1) ผลผลิตของพืชลดลง
 - 4.2) ต้นทุนการผลิตสูง
 - 4.3) รายได้เกษตรกรลดลง
 - 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
 - 4.5) มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม
- 5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน
 - 5.1) มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำวิธีพืชและวิธีกล เช่น ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก ขุดคูระบายน้ำ ฝายชะลอน้ำ
 - 5.2) มาตรการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น สนับสนุนปุ๋ยพืชสด โดโลไมท์ และปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง
 - 5.3) จัดอบรมเพิ่มองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกร เช่น ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่กลุ่มเกษตรกรแบบแปลงใหญ่
 - 5.4) สนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ผลิตภัณฑ์พัฒนาที่ดิน เช่น พด.1 พด.2 พด.3 พด.5 พด.6 พด.7 และพด.13 เป็นต้น
 - 5.5) จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี
 - 5.6) พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 5.7) สนับสนุนปัจจัยการผลิต กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

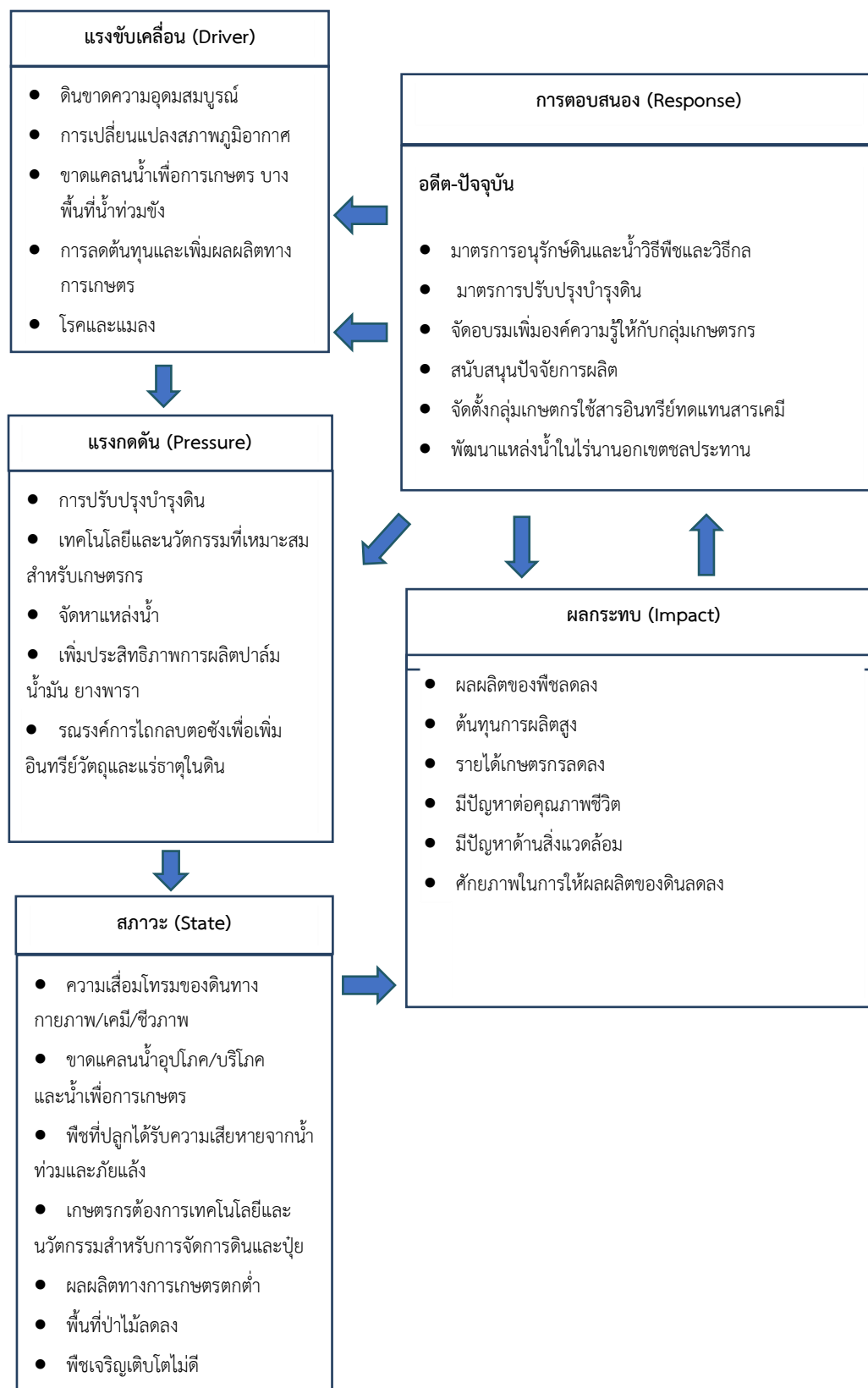

อนาคต

(1) พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อยกระดับผลผลิตสู่เศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง

(2) พัฒนาที่ดินและน้ำอย่างเป็นระบบทั้งตำบล

(รูปที่ 4-1)

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลไพรโสภา อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้ (รูปที่ 4-2)

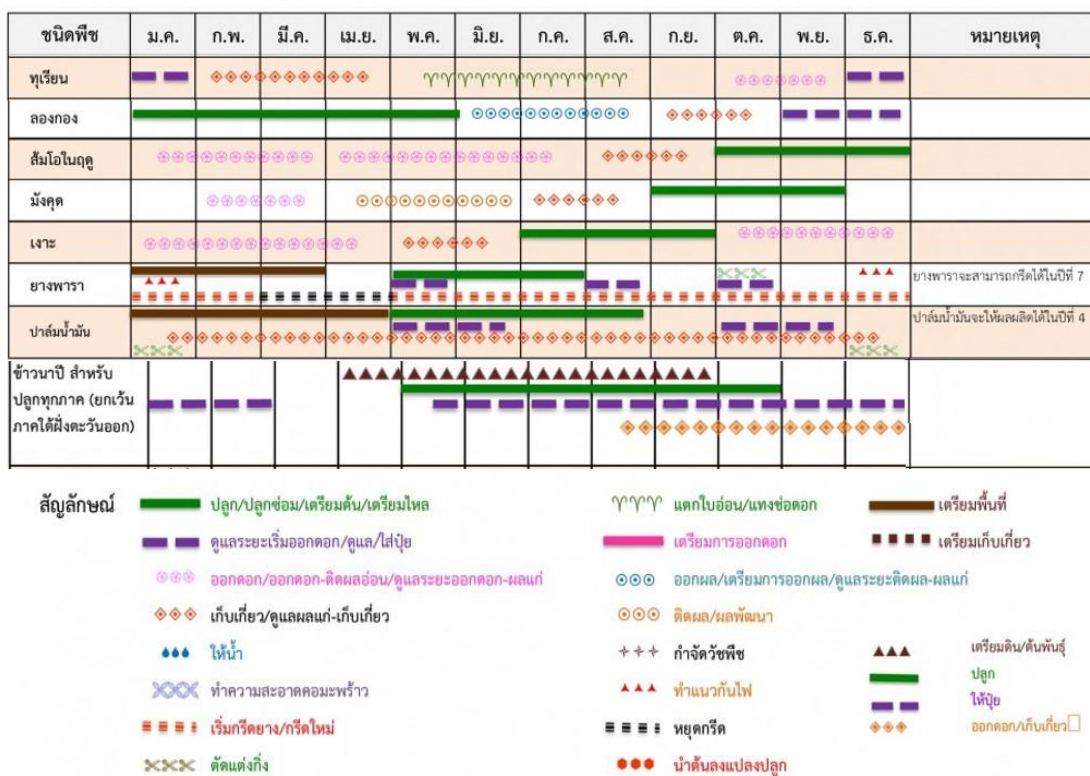
4.2.1 ปาล์มน้ำมัน ลักษณะพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในตำบล ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาที่มีน้ำท่วมขัง เกษตรกรทำการยกเครื่องป้องกันน้ำท่วม และปรับเปลี่ยนพืชมาปลูกปาล์มน้ำมัน โดยพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในพื้นที่เป็นพันธุ์ลูกผสมเทเนอรา (DxP) พบมากบริเวณตอนกลางของพื้นที่ตำบล อายุเฉลี่ยส่วนใหญ่เป็นแปลงปาล์มน้ำมันที่มีอายุมากกว่า 5 ปี โดยในพื้นที่เริ่มมีการจัดการใส่ปุ๋ย แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกใส่ต้นเดือนพฤษภาคมจนถึงปลายเดือนมิถุนายน ช่วงที่สองใส่ต้นเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน และมีการตัดแต่งทางใบในช่วงต้นเดือนมกราคม

4.2.2 ไม้ผล ลักษณะพื้นที่ปลูกอยู่บริเวณริมแม่น้ำพุมดวงรูปแบบในการปลูกส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นสวนสมรมไม้ผลที่ปลูกในพื้นที่ ได้แก่ มังคุด ลองกอง เงาะ ทุเรียน ขนุน และส้มโอ ลักษณะดินบริเวณนี้เป็นดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างดี และเหมาะสำหรับปลูกไม้ผล

4.2.3 ยางพารา พบกระจายอยู่ทั่วไปของพื้นที่ตำบลส่วนมากปลูกอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีน้ำท่วมขัง เป็นดินลึก การเจริญเติบโตของยางพาราดีให้ผลผลิตน้ำยางค่อนข้างดี มีบางพื้นที่ปลูกในพื้นที่นาเก่า มีน้ำท่วมขังฤดูฝน มีระดับน้ำใต้ดินตื้น พื้นที่ปลูกยางพาราบริเวณนี้ให้ผลผลิตต่ำกว่าการเจริญเติบโตไม่ดี พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูกเป็นพันธุ์ที่ทนต่อโรค เกษตรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีโดยในระยะเปิดกรีดใช้ปุ๋ยสูตร 20-8-20 ระยะหลังเปิดกรีดใช้ปุ๋ยสูตร 15-7-18 และใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ในระยะก่อนและหลังเปิดกรีด

แผนการใช้ที่ดินตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่กร่อง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน ลองกอง เงาะ

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัด
สุราษฎร์ธานี

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ทุเรียน	ลองกอง	มะพร้าว	เงาะ
AC-mw,col-slA	S2os	S2s	S2os	S2os	S2os	S2os
AC-wd,col-slB	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s
Fd-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Fd-slD	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S3e	S2ewns
Kh-mw-slA	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons
Kh-mw-slB	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons
Kh-slB/d4c	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Kh-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Km-md-sclC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Km-md-sclD	S2ewrns	S3r	S3r	S3r	S3er	S3r
Km-md-slB	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Km-md-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Km-slC/d4c	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns
Km-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns
Km-slD	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S3e	S2ewns
Nat-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns
Pto-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Pto-slD	S2ewrns	S3r	S3r	S3r	S3er	S3r
Pto-slE	S3ew	S3ewr	S3ewr	S3ewr	N	S3ewr
Rg-gslE	S3ewr	N	N	N	N	N
Ro-slA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Sw-slA	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Sw-slB	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Sw-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Te-md-slB	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ทุเรียน	ลองกอง	มะพร้าว	เงาะ
Te-md-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Te-mw-slA/d4c	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons
Te-mw-slA	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons
Te-mw-slB	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons
Te-slB/d4c	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns

หมายเหตุ: * ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดขึ้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- z = สารพิษ
- x = การมีเกลือมากเกินไป
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (ปี พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตรในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืนซึ่งมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศที่เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จากการวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบลเช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลไพรโสภา อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถกำหนดออกเป็น 5 เขตหลัก ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ และเขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1) และ (รูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรมเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วยเขตรวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 2 เขต ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 54,027 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 96.95 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูงพื้นที่เขตรวมถึงศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลางและนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 48,794 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 87.56 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ มังคุด เงาะ ทุเรียน ลองกอง และ ส้มโอ เป็นต้น

(2) เขตเกษตรศักยภาพต่ำ

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 5,216 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 9.36 ของเนื้อที่ตำบลปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา และ ปาล์มน้ำมัน

- เขตปลูกไม้ผล (2320) มีเนื้อที่ 17 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล

6.2.2 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง 892 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.60 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 892 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.60 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมืองชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

6.2.3 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 252 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.45 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตของ ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 233 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 19 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.4 เขตพื้นที่อื่นๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 142 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่ตำบลเป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.5 เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 417 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.75 ของเนื้อที่ตำบล

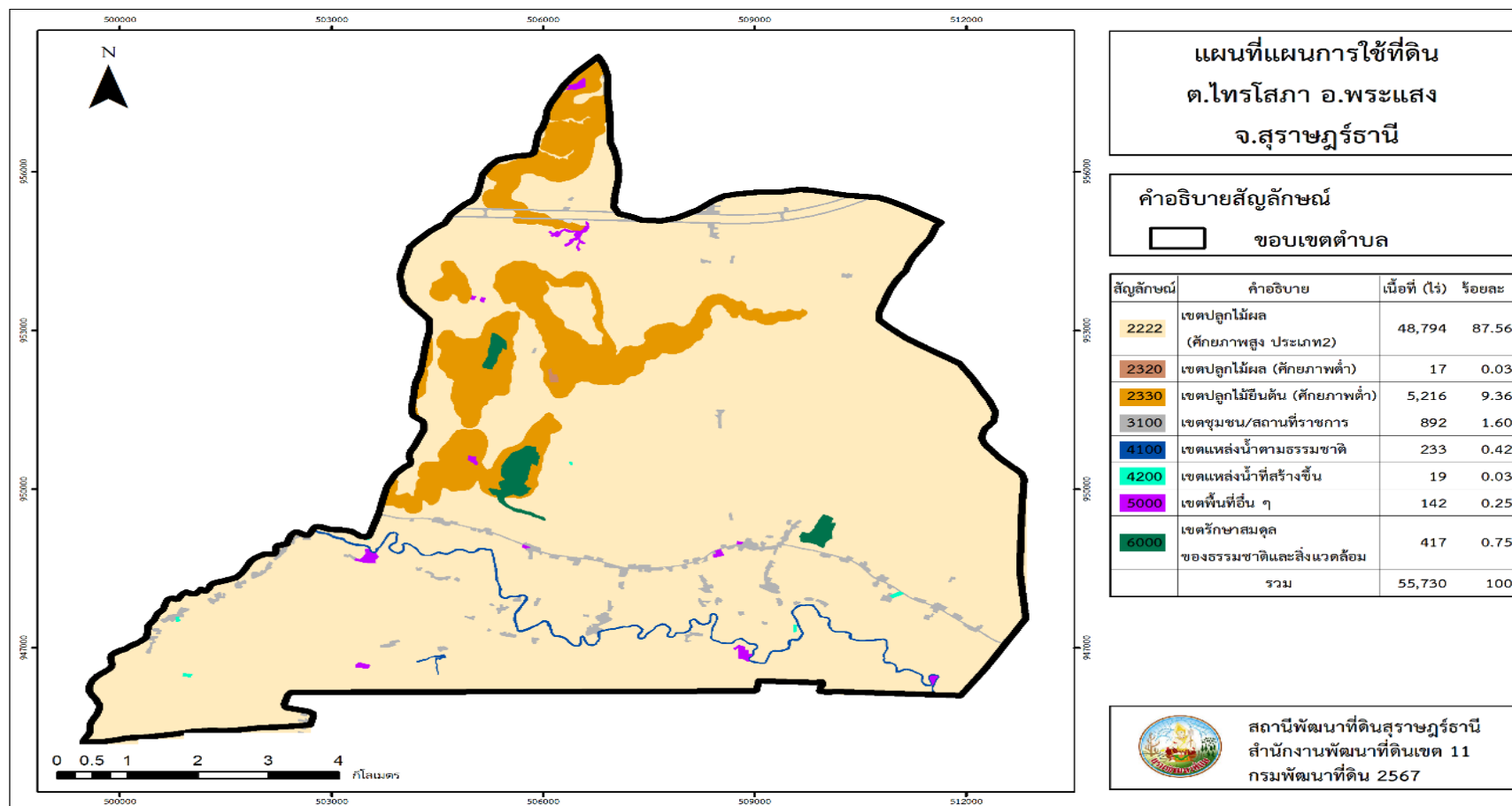
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลไพรโสภา อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตเกษตรกรรม	54,027	96.95
1.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	48,794	87.56
(1) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง , ประเภทที่ 2)	48,794	87.56
1.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	5,233	9.40
(1) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ)	17	0.03
(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ)	5,216	9.36
2. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	892	1.60
2.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	892	1.60
3. เขตแหล่งน้ำ	252	0.45
3.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	233	0.42
3.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	19	0.03
4. เขตพื้นที่อื่นๆ	142	0.25
5. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	417	0.75
รวมเนื้อที่ทั้งหมด	55,730	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 6-1 ที่แผนการใช้ที่ดิน ตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลไพรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลไพรโสภาไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลไพรโสภา เพื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนและได้รับการ เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายัง กรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่ กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้ และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดิน กำหนด

7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรร ให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดินดังนี้

- (1) การผลิตและส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์
- (2) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้ใช้สารอินทรีย์แทนสารเคมี
- (3) จัดหาปุ๋ยโดโลไมท์เพื่อเพิ่มผลผลิตแก่เกษตรกร
- (4) การส่งเสริมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว
- (5) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา (พด.14) เพื่อควบคุมโรคพืช

2) พื้นที่แล้งซ้ำซากมีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำดังนี้

- (1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (2) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (3) เพิ่มศักยภาพสระเก็บน้ำด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์

- (3) สร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 3) การชะล้างพังทลายของดินมีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้
- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 การสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

- 1) เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น
- (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
- 2) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดินรวม 4 รายการ ดังนี้

7.4.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1) โครงการขุดลอกลำน้ำ
- 2) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

7.4.2 การก่อสร้างฝาย

- 1) ฝายเก็บน้ำถาวร
- 2) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำ

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลไพรโสภา
กรมพัฒนาที่ดิน ได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลไพรโสภาในภาพรวมสรุปได้ ปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1)
ปัญหาดินเสื่อมโทรมและขาดความอุดมสมบูรณ์ (2) ปัญหาน้ำท่วมขังและการขาดแคลนน้ำ ปัญหา
ดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นรวมถึง (1) การชะล้างพังทลาย
ของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สาเหตุเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรแบบปลูกพืช
เชิงเดี่ยวโดยขาดการปรับปรุงดินเป็นระยะเวลานานคุณภาพของดินจึงไม่เหมาะสมต่อการเกษตร

ในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดิน
ติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วย
เครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญ
หายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้และ
อินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํานั้น นอกจากผลการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำ
จนตื้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำการเกษตร
เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ
ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนนําก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบ
อนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดินคงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการ
ต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาเรื่องขาดแคลนนําน้ำและน้ำท่วม สรุปได้ว่ามี
4 ประการ คือ (1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (2) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก
เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (3) เพิ่มศักยภาพสระเก็บน้ำด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์ (4) สร้างฝาย
ชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 4 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่
ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใด
วิธีการหนึ่งแล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนนําน้ำหรือน้ำท่วมทั้งตำบลได้โดยสิ้นเชิง”

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำหรือน้ำท่วมจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการชะล้างพังทลายของดินและปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” เพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน (เขตเกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1.1 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,216 ไร่	1.ปรับปรุงบำรุงดิน	n/a
	1.1 การผลิตและส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์	n/a
	1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้ใช้สารอินทรีย์แทนสารเคมี	n/a
	1.3 จัดหาปุ๋ยโดโลไมท์เพื่อเพิ่มผลผลิตแก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน	n/a
	1.4 การส่งเสริมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวสำหรับไม้ยืนต้น	n/a
	1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา (พด.14) เพื่อควบคุมโรคพืช	n/a
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 48,811 ไร่	1.ปรับปรุงบำรุงดิน	n/a
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	n/a
	1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	n/a
	1.3 จัดหาปุ๋ยโดโลไมท์เพื่อเพิ่มผลผลิตแก่เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล	n/a
	1.4 การส่งเสริมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวสำหรับไม้ผล	n/a
	1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา (พด.14) เพื่อควบคุมโรคพืช	n/a

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เขตเกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1.1 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,216 ไร่	2.การบริหารจัดการน้ำ	n/a
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	n/a
	2.2 พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	n/a
	2.3 เพิ่มศักยภาพสระเก็บน้ำด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์)	n/a
	2.4 สร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	n/a
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 48,811 ไร่	2.การบริหารจัดการน้ำ	n/a
	2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	n/a
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	n/a
1.1 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,216 ไร่	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	n/a
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	n/a
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อปลูกไม้ยืนต้น	n/a
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 48,811 ไร่	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	n/a
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	n/a
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อปลูกไม้ผล	n/a
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		n/a

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและเพิ่มศักยภาพการผลิต
1.1 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,216 ไร่	1)โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.สหกรณ์จังหวัด)
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 48,811 ไร่	2) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
	3) โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (สนง.เกษตรจังหวัด)
	4) โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด)
	5) โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (สป.กษ) การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต
	การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต
	1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	2) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	3) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด)
	4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด)
	5) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	6) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด)
	7) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	8) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	9) โครงการธนาคารสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)

ตารางที่ 7-2 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
	10) โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ (สนง.เกษตรจังหวัด)
	11) โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	12) โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สนง.เกษตรจังหวัด)
	13) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (สนง.เกษตรจังหวัด)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 252 ไร่	1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน)
	2) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน)
	3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน)
	4) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)
	5) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน)
	6) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ(บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
1.เขต เกษตรกรรม	1.ปรับปรุงบำรุงดิน													n/a	
1.1 เขต ปลูกไม้ ยืนต้น เนื้อที่ 5,216 ไร่	1.1 การผลิตและ ส่งเสริมการใช้ สารอินทรีย์	ราย	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	1.2 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรให้ใช้ สารอินทรีย์แทน สารเคมี	กลุ่ม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	1.3 จัดหาปุ๋ยโดโลไมท์ เพื่อเพิ่มผลผลิตแก่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม น้ำมัน	ตัน	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ(บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	1.4 การส่งเสริมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว สำหรับไม้ยืนต้น	ไร่	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเชื้อ ไตรโคเดอร์มา(พด.14)เพื่อควบคุมโรค พืช	ไร่	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 48,811 ไร่	1.ปรับปรุงบำรุงดิน													n/a	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้ สารอินทรีย์	ราย	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	1.3 จัดหาปูนโดโลไมท์เพื่อเพิ่มผลผลิตแก่ เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล	ตัน	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	1.4 การส่งเสริมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว สำหรับไม้ผล	ไร่	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเชื้อไตรโค เดอร์มา(พด.14)เพื่อควบคุมโรคพืช	ไร่	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ(บาท)				รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	2.การบริหารจัดการน้ำ											n/a	
1.1 เขตปลูก ไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,216 ไร่	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	ราย	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	2.2 พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	ราย	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	2.3 เพิ่มศักยภาพสระเก็บน้ำด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์(โซลาร์เซลล์)	ราย	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	2.4 สร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	ราย	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ(บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	2.การบริหารจัดการน้ำ													n/a	
1.2 เขต ปลูกไม้ผล เนื้อที่ 48,811ไร่	2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำ ขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ ดินและน้ำ	ราย	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขต ชลประทาน	ราย	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย	รวม	งบประมาณ(บาท)	รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน					n/a	
1.1 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,216 ไร่	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อปลูกไม้ยืนต้น	ไร่	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลไทรโสภา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย		รวม		งบประมาณ(บาท)		รวม		หน่วยงาน รับผิดชอบ	
	3. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลาย ของดิน									n/a		
1.2 เขต ปลูกไม้ผล เนื้อที่ 48,811 ไร่	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
	3.2 การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อ ปลูกไม้ผล	ไร่	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	พด.
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น										n/a		

หมายเหตุ : งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 1 มิถุนายน 2566.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา :<http://mvoms2.gistda.or.th/>. 15 พฤษภาคม 2566
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา :<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566(ไฟล์ข้อมูล). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน.สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565). แหล่งที่มา :<https://stat.boradopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>. 1 พฤษภาคม 2566.
- สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566.แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล) กรมพัฒนาที่ดินกระทรวงการเกษตรและสหกรณ์กรุงเทพฯ.
- องค์การบริหารส่วนตำบลไทรโสภา. 2566. วิสัยทัศน์พันธกิจ. แหล่งที่มา: <http://www.khiansa.go.th/index.php>, 1 พฤษภาคม 2566.

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี

เลขที่ ๑๒ ม.๘ ต.ท่าอู่แท อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๓๔๐

Email: sni01@ldd.go.th Fax.๐๗๗ ๕๕๐ ๗๕๕ โทรศัพท์ ๐๗๗ ๕๕๓ ๐๖๘